

Meensel-Kiezegem - oude foto's - wie weet hier nog iets van ? (795)

WO II, 16 februari 1944, die dinsdagavond... het schoolhoofd keert terug naar huis en dan ...

Uit 'Het Vlaamsche Land', 18-02-1944

Uit 'Gazet van Mechelen', 22-02-1944

BRANDSTICHTERS AAN HET WERK TE MEENSEL-KIEZEGEM

Dinsdagavond, omstreeks 8.30 u., keerde de heer Frans Hendrickx, schoolhoofd, uit de dorpskom huiswaarts. Op enkele stappen van zijn woning gekomen, werd de onderwijzer door drie gewapende kerels tot staan gebracht. Hij mocht geen woord tegenspreken en had alleen de bevelen van de ongewenschten uit te voeren.

Nadat de deuren van huis en school, waarvan een klaslokaal als bureel voor den rayitailleeringsdienst wordt gebruikt, onder dwang waren ontsloten, plaatsten men den heer H., onder bewaking met vuurwapens. Het schoolhoofd moest machteloos toezien, hoe beide gebouwen in vuur werden gezet door een achttal brandstichters. De huisgenooten werden buiten geroepen. De brand laaide heel snel op en aan bluschen viel niet te denken. Al de bureelen, alsmede een volledig gemeubelde slaapkamer van het schoolhoofd, met kleederen, juweelen en geld, werden een gemakkelijke prooi der vlammen. Ook het klaslokaal, met een belangrijken graanvoorraad van den hoofdonderwijzer, werd volledig vernield.

Dank zij het krachtig optreden van toegesnelde ooggetuigen kon het grootste gedeelte van de onderwijzerwoning worden gevrijwaard.

In de duisternis verdwenen de brandstichters zonder ook maar in het minste te worden verontruid.

IN HET HAGELAND VERVOLGT DE REEKS...

Ook te O. L. V. Tielt werd het gemeentehuis afgestookt

In een tijdsruimte van juist acht dagen werden in het Hageland niet minder dan vier gemeentehuizen afgestookt. Na Molenbeek-Wersbeek en Assent, volgde Meensel-Kiezegem en thans kwam O. L. V. Tielt aan de beurt.

Tijdens den nacht van Vrijdag op Zaterdag was een bende van een 30-tal brandstichters naar O. L. V. Tielt afgezakt. Omstreeks 20.30 u., wanneer een inwoner uit de gemeente langs den Bierenberg huiswaarts keerde, bemerkte hij dat er aldaar iets ongewoons gaande was. 's Anderendaags werd vastgesteld dat alle telefoondraden op voornoemde plaats waren overgeknipt. Omstreeks 21 uur werd elke van de drie straten, die aan het gemeentehuis samenloopen, door een tamelijk sterke groep versperd. M. T., een voorbijganger, werd met het aangezicht tegen den muur geplaatst, terwijl de echtgenoot M. Sm., die met haar dochtertje was buitengekomen, onmiddellijk terug in haar woning werd gejaagd. Middelerwijl was de voordeur van het gemeentehuis opengebroken en waren de schelmen met hun werk begonnen. De hoofdonderwijzer, Marcel Smets, die met zijn 75-jarige moeder het gemeentehuis bewoont, was afwezig, doch de vrouw was reeds te bed gegaan. Zij hoorde veel lawaai in het gemeentehuis en verzocht, luid ropende, om stilte. Intusschen was het gemeentehuis aan twee zijden in brand gestoken en laaiden de vlammen spoedig op. Aan de achterdeur werd een paar malen gerammeld, om de vrouw te waarschuwen, doch toen zij vroeg « Wie daar? », kreeg zij niet het minste antwoord. Het duurde ongeveer drie kwartier, vooraleer de bureel, opgeschrikt door het alarmsein, kwamen toegesnel. Eerst op dit oogenblik kon Armand Smekens zijn buurvrouw uit den vuurpoel redden. Met vereenigde krachten werd nog een groot gedeelte van den huisraad gered.

Het gemeentehuis brandde den ganschen nacht door en 's morgens bleven nog slechts de kale muren van het ruime gebouw overeind. Al wat zich in de bureelen bevond, was vernield.

Guy Hendrickx : "...In de nacht van 16 februari 1944 werd ons gemeentehuis door het verzet in brand gestoken. Ze wouden zo alle administratieve documenten en bewijsstukken over rantsoenkaarten en bedelingsgegevens laten verdwijnen.... *Er bleef na de brand niets, maar dan ook niets over !...*"

Nvdr : ook andere gecontacteerde personen – die het zouden kunnen weten - bevestigden dat er na deze brand dan ook niets kon gerecupereerd worden..

Maar is dit zo ??? Is alles vernield in die brand ? Wil je het weten .. kom dan zeker naar de tentoonstelling op de Open Monumentendag, 13 september 2026, Museumsite te Meensel-Kiezegem.

Bedenkingen bij het artikel van 22/02/1944 uit de "Gazet van Mechelen".

René De Keyzer : "... In de vorige Nieuwsbrief las ik een artikel over de brandstichting in het gemeentehuis van Tielt op vrijdagavond 18 februari 1944, een gebeurtenis die mij bekend in de oren klonk.

Immers een paar weken geleden ontmoette ik mijn buurvrouw Helena Smekens; zij wordt in juni 97 jaar, is nog zeer vitaal en behept met een goed geheugen. Helena vertelde mij over de oorlog in Oekraïne. Ze stelde dat de vuurzee die ze op TV en in haar dromen zag, haar terug wierp in de tijd, toen ze als bijna 15-jarige het gemeentehuis zag branden. Ik kende natuurlijk het feit van de brand, maar nu werd ik geconfronteerd met een getuige; ik was één en al aandacht en luisterde naar Helena.

Dagen later stoot ik dan totaal onverwachts in de Nieuwsbrief op een artikel over de brand dat overeenstemt met het verhaal van Helena. Ik voeg er nu voor de geïnteresseerde lezer nog wat bijzonderheden aan toe....

Helena woonde met haar ouders Marcel en Maria Smekens-Adriaens en twee zussen in de Kruisstraat, naast de woning (café) van haar grootouders die grensde aan het gemeentehuis.

Op een vrijdagavond begin 1944 volgde Helena met nog drie andere leeftijdsgenoten waaronder buurmeisje Simonne Vanderhaegen (1929-2012), "Franse" les bij meester Firmin Michiels. Meester Michiels, die later hoofdonderwijzer werd, woonde naast de Tieltse Jongensschool tegenover het gemeentehuis. Helena keerde rond 21 uur naar huis, wat inhield dat ze 100 meter moest stappen. Opeens hoorde ze een immense knal en ook een schot... Ze zag onbekenden op straat rond het gemeentehuis (°1871) dat blijkbaar stilaan in brand stond. Naar omstaanders werd geroepen dat men in huis moest blijven en zeker niet blussen !

Ook de moeder van Helena die met haar dochtertje Madeleine (°1941) naar buiten gekomen was, werd aangemaand naar binnen te gaan.

Het gemeentehuis begon fel te branden. Zoals dat indertijd bij een gemeenteschool de gewoonte was, had de hoofdonderwijzer ook zijn privé-woonst in het gemeentehuis.

Hoofdonderwijzer Marcel Smets had de reputatie Duitsgezind te zijn; hij was ook een verstokte duivenliefhebber. Dat aanblik van de duiven die opvlogen boven het vuur en dan met hun verbrande pluimen in het vuur stortten, heeft Helena nooit los gelaten.

De hoofdonderwijzer was niet thuis, wel zijn oude moeder die al te bed lag; dit laatste wisten blijkbaar de brandstichters niet. De ook roepende vrouw snapte niet wat er aan de hand was en kon zeker alleen het pand niet verlaten.

Verschillende minuten vergingen...

En toen was er die dappere nonkel Armand (1909-1973) van Helena; deze 34-jarige man woonde nog bij zijn ouders naast het gemeentehuis. Armand kon langs de achterkant het gemeentehuis ingaan en kwam uiteindelijk achtervolgd door de vuurpoel met de oude vrouw op zijn schouders naar buiten.

Blijkbaar kon er door omstaanders ook nog wat huisraad gered worden; de oude gemeentesecretaris Urbain Robeyns werd om veiligheidsredenen verhinderd nog wat belangrijke stukken naar buiten te halen. Het gemeentehuis brandde volledig af. Pas in 1950 verscheen er een nieuw gebouw op ongeveer dezelfde plaats.

Helena zei me dat achteraf bleek dat de 21-jarige buurtbewoner Maurice Truyens juist voor de brand uitbrak toevallig passeerde en met aangezicht tegen de muur van het Jongensschool gezet werd; een schot in de lucht werd gelost om schrik in te boezemen.

Dagen later kwam "politie" aan moeder Maria en dochter Helena vragen wie ze bij de brandstichters of hun entourage herkend hadden. Moeder en dochter hadden zagezegd niemand herkend, wat natuurlijk onwaar was. Helena citeerde mij nu bijvoorbeeld de naam van Jules Claes, een bekende Tieltse weerstander.

Wat ik als gemeentesecretaris dikwijls ervaren heb, is hoe erg het was dat bijvoorbeeld de notulen van gemeenteraad en college allemaal in de brand verloren zijn gegaan. Of de brand enkele maanden voor de bevrijding met het verdwijnen der bevolkingsregisters tot gevolg, iets opgeleverd heeft, durf ik te betwijfelen; maar oorlogsomstandigheden vergen andere beoordelingsmaatstaven.

Maar vooral onthoud ik de daad van Armand ("Mangje van Ivo Smee in de volksmond") Smekens. Armand bleef vrijgezel; ik heb als prille twintiger met hem één keer een pint gedronken in het café van "Dulla Rasschaert" tegenover de Tieltse Lourdesgrot. We waren toen de enige gasten in het café. Armand was wat een zonderling, woonde alleen in

zijn kleine huis op het Solveld en heeft in zijn leven vele pinten gedronken. Iedereen kende hem vooral onder zijn roepnaam "Krugel"; wellicht refereerde dit naar het indertijd populaire Krügerbier...

Beste lezer, zeker wil ik ook de boodschap mee geven dat de eenvoudigste, wat van de zogenaamde geldende normen afwijkende mens de dapperste onder ons kan zijn ! Zonder de klaar kijkende, onversaagde "Krugel" zou een totaal onschuldige vrouw een helse dood in het gemeentehuis gestorven zijn!

Iets in mij zegt dat, zo ik toen in het café het verhaal gekend zou hebben, ik zeker fier zou geweest zijn met "Krugel" een pint te kunnen drinken !...."

Helena en Madeleine Smekens.

